

Vergaderjaar 1989–1990

21 300 V

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en van de ontvangsten van hoofdstuk V (Ministerie van Buitenlandse Zaken) voor het jaar 1990

Nr. 138 HERDRUK

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 4 juli 1990

Hierbij wil ik u informeren over de in de toekomst door de Nederlandse regering te volgen praktijk inzake **erkenning van regeringen**.

Naar Nederlandse opvatting geldt met betrekking tot erkenning van nieuwe regeringen geen plicht tot erkenning van een nieuwe regering of een recht op erkenning van een nieuwe regering. Naar Nederlandse opvatting zijn, naast de effectiviteit van het gezag, voor het vraagstuk van erkenning voorts van belang de bereidheid en mogelijkheid van een nieuwe regering op voet van gelijkheid betrekkingen met andere regeringen te onderhouden en volkenrechtelijke verplichtingen aangegaan door de vorige regering, na te komen. Tenslotte werd onder omstandigheden mede erop gelet of een nieuwe regering de instemming van een belangrijk deel van de bevolking heeft.

Tot op heden was de praktijk in Nederland dat in het geval van een regeringswisseling als regel normale diplomatieke betrekkingen met een nieuwe regering worden voortgezet. Dit betekende evenwel niet dat er nooit plaats zou zijn voor een uitdrukkelijke en afzonderlijke erkenning. Dit laatste niet omdat rekening gehouden moet worden met de mogelijkheid dat een nieuwe door een staatsgreep gevormde regering, hetzij omdat zij twijfelt aan eigen legitimiteit of juist omdat zij continuïteit in het onderhouden van de internationale relaties afwijst, uitdrukkelijk een afzonderlijke erkenning vraagt. Of omdat er sprake is van een concurrerende regering op een deel van het territorium, dan wel in ballingschap die beter aan de eisen van continuïteit en legitimiteit beantwoordt en een reële kans maakt ook nog weer actief te zullen gaan regeren. Of omdat er kansen zijn op effectieve collectieve actie ter verzekering van – voorshands ontbrekende – continuïteit en/of legitimiteit.

Een nadeel van een uitdrukkelijke erkenning of onthouding van erkenning van een nieuwe regering is evenwel dat het al of niet erkennen door de Nederlandse regering nogal eens werd uitgelegd als een blijk van goed- of afkeuring van de nieuwe regering. Daarmee wordt aan de erkenning haar objectieve betekenis ontnomen.

Uit de praktijk van de EPS-partners blijkt dat vrijwel alle EPS-partners met name in de laatste jaren op meer of mindere wijze met betrekking tot de erkenning van regeringen de doctrine «wij erkennen staten, niet regeringen» hebben gevolgd.

Landen, die de doctrine «wij erkennen staten, geen regeringen» aanhangen lijken daarmee te kennen te geven dat zij in beginsel geen officiële verklaringen afleggen waarbij zij kenbaar maken een (nieuwe) regering van een ander land al dan niet (nog) als zodanig te erkennen. Voorts dat het al of niet aangaan of (nog) onderhouden van contacten met een zich als regering van een ander land aandienende entiteit impliciet een kenbaarmaking kan, doch hier per se behoefte in te houden dat zij deze entiteit ook als zodanig erkennen. Officiële verklaringen worden daarover echter in beginsel niet gegeven.

Op grond van het bovenstaande en de overweging, dat het wenselijk is zich aan te sluiten bij het beleid van alle andere EPS-partners, is de Nederlandse regering tot de conclusie gekomen niet langer regeringen te erkennen.

Evenals onze EPS-partners zullen wij in de toekomst, veelal in overleg met onze EPS-partners, op grond van onze beoordeling of een nieuwe regering in staat is en zal blijven om effectieve controle over zijn staatsgebied uit te oefenen en aan andere noodzakelijk geachte volkenrechtelijke vereisten te voldoen, bepalen wat de aard van onze betrekkingen zal zijn.

Het antwoord op vragen of de Nederlandse regering een vreemde regering als zodanig beschouwt, zal dan moeten worden afgeleid uit de aard van de betrekkingen, die zij onderhoudt met die regering. De discussie zal, met een dergelijke wijziging van het Nederlandse beleid, niet verdwijnen maar zich concentreren op de aard van de betrekkingen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek